

не гнучкість. Тому цей інструментарій менеджменту, як, до речі, й інші, потребує від менеджерів творчого підходу та врахування конкретної ринкової ситуації у якій перебуває організація у певний момент часу.

Список використаних джерел.

1. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж.Л., Демків І. О. Менеджмент: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.
2. Осовська Г.В. Основи менеджменту: навч. посібник. К.: Кондор, 2006. 664 с.
3. Друкер П. Практика менеджмента. Пер. с англ. М.: ИД Вильямс, 2007. 400 с.
4. Музиченко-Козловський А.В. Управління за цілями як інноваційна модель розвитку підприємства. Формування ринкової економіки України. 2011. С. 109-113.
5. Шегда А. В. Менеджмент: навч. посібник. К.: «Знання, КОО», 2002. 684 с.

УДК 658.14-047.44:338.43

ГЕРАСИМЕНКО І.О., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Визначено теоретико-економічну сутність фінансового стану підприємства. Наведено особливості сільськогосподарської діяльності, що зумовлюють особливості методики оцінки фінансового стану аграрних підприємств. Представлено систему показників та методів, що є доцільними для комплексного аналізу їх фінансового стану.

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансового стану, методика аналізу, аграрні підприємства.

Нині, в сучасних умовах господарювання значна увага приділяється проблемам аналізу фінансового стану підприємств. Фінансовий стан – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами [1, с. 714].

Зміст і завданням здійснення аналізу фінансового стану майже не відрізняється від аналізу в інших галузях національної економіки, проте він має деякі особливості в методиці його проведення, що визначаються особливостями даної галузі виробництва:

- 1) урахування впливу природно-кліматичних умов на результати сільськогосподарського виробництва;
- 2) оцінка сезонного характеру сільськогосподарського виробництва;
- 3) урахування значної тривалості виробничого циклу;
- 4) оцінка якості земельних угідь сільськогосподарського підприємства;
- 5) відмінність сільського господарства від інших галузей виробництва полягає в тому, що частина готової продукції використовується у власному господарстві;
- 6) розрахунок специфічних показників, що характеризують діяльність підприємства (врожайність, продуктивність худоби, жирність молока та ін.);
- 7) урахування можливості широкого використання міжгосподарського та порівняльного аналізу;
- 8) урахування розташування, що характеризується віддаленістю від районних і обласних центрів, автомобільних і залізничних сполучень, переробних підприємств сільськогосподарської продукції [2].

Методика аналізу фінансового стану підприємства залежить від поставленої мети і таких факторів, як терміни та необхідна глибина аналізу, інформаційного, методичного, кадрового і технічного забезпечення. Залежно від часу і потрібної глибини аналізу фінансового стану підприємства для ухвалення економічно обґрунтованого управлінського рішення розрізняють експрес-аналіз фінансового стану та поглиблений факторний аналіз фінансового стану. Аналіз фінансового стану підприємств ґрунтується головним чином на відносних показниках, оскільки абсолютні показники балансу в умовах інфляції практично неможливо привести в зіставний вигляд.

Фінансовий стан аграрного підприємства визначають за такими елементами:

- прибутковістю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;
- наявністю власних фінансових ресурсів не лише мінімально потрібного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції;
- раціональним розміщенням основних і обігових фондів;
- платоспроможністю та ліквідністю.

Фінансовий стан аграрного підприємства залежить від здійснення виробничої комерційної і фінансової діяльності, тому чим вищі значення показників виробництва і реалізації продукції робіт та послуг, тим нижча їх собівартість, якщо вища рентабельність і вищий прибуток, то фінансовий стан аграрного підприємства є кращим, і навпаки. Фінансова стійкість є віддзеркаленням стабільного перевищення доходів над витратами, дає змогу вільно маневрувати грошовими коштами сільськогосподарських підприємств і шляхом ефективного їх використання сприяє ефективному процесу фінансово-господарської діяльності. Як наслідок забезпечуються платоспроможність сільськогосподарських підприємств та можливість залучення кредитів. Відповідно, сутність фінансової стійкості – це стабільна наявність фінансових ресурсів, що дає змогу забезпечувати платоспроможність сільськогосподарських підприємств, її кредитоспроможність та здійснювати розширене відтворення на основі оптимального формування і збалансованого поєднання власних і позикових фінансових ресурсів. Змістовний аспект фінансового стану сільськогосподарських підприємств відображає результат фінансових відносин з формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, що характеризує ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість і результативність діяльності сільськогосподарських підприємств на конкретну дату [3].

На думку вчених значна кількість показників, що характеризують фінансовий стан підприємства у різних його аспектах, не дають можливості скласти цілісне уявлення про дійсний стан справ. Це зумовлює необхідність здійснювати комплексну інтегровану оцінку фінансового стану. Для цього доцільно використовувати систему коефіцієнтів, що ділиться на такі групи: коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти фінансової стійкості, коефіцієнти якості активів, коефіцієнти ефективності використання активів, коефіцієнти прибутковості. Михайлов М. Г. зазначає, що до показників, які визначають і відображають фінансовий стан галузі можна віднести: виручку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) по галузі, фінансові результати діяльності, рентабельність по галузі, дебіторську заборгованість, кредиторську заборгованість, збитковість підприємств, податкову заборгованість, заборгованість по заробітній платі. Клочан В. П. пропонує методику діагностики фінансового стану підприємства методом коефіцієнтів із подальшою бальною оцінкою кожного з них. В основі методу лежить розрахунок трьох показників ліквідності (платоспроможності), коефіцієнта автономії й рівня рентабельності активів;

порівняння їхніх значень із нормативами і бальна оцінка кожного з п'яти показників. За сукупною кількістю балів проводиться діагностика фінансового стану підприємства [4]. Перевагою цього методу є простота його застосування та використання загальноприйнятих показників, що мають обґрунтовані нормативи.

Управління фінансовим станом сільськогосподарських підприємств потребує оптимізації рівня його фінансового потенціалу. При управлінні структурою фінансових ресурсів слід використовувати методики аналізу, що враховують специфічні галузеві особливості підприємства такі як сезонність виробництва, конкуренцію на ринку. Збільшення фінансового потенціалу здійснюється для забезпечення якісних змін у складі інших елементів економічного потенціалу, що забезпечує нові можливості для економічного зростання підприємства.

Отже, визначення особливостей аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств та обґрунтування раціональності визначення інтегрального показника оцінки фінансового стану полягає в розробці методик визначення інтегрального показника оцінки фінансового стану аграрних підприємств.

Список літератури

1. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Київ : Знання, 2017. – 1072 с.
2. Мішина С. В. Аналіз у галузях виробництва та послуг : навчальний посібник / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 240 с.
3. Демченко О. В. Фінансове оздоровлення сільськогосподарських підприємств / О. В. Демченко // Інноваційна економіка. – 2013. – № 2 [40]. – С. 289–298
4. Використання методу коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства / В. П. Клочан, В. Ф. Клочан, Н. І. Костаневич та ін. // Економіка АПК. – 2008. – № 7. – С. 54–55.

УДК 37.091:005:332.12

ГРИНЧУК Ю. С., д-р екон. наук, професор
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Розвиток освіти для місцевого самоврядування – це інвестиції у майбутнє. Громада дбає про дітей, мотивує їх до якісного навчання, закладає підвалини для розвитку особистості та самореалізації в майбутньому.

Ключові слова: інновації, комунікація, оптимізація, форми і методи навчання, інтерактивні методики викладання.

У сфері освіти в Україні існує низка проблем. В першу чергу, це стосується сільських шкіл. Низький рівень матеріально-технічного забезпечення, малокомплектність, нестача вчителів – основні питання, що потребують негайного вирішення. Класи з малим наповненням не дають змоги учням розвивати навички комунікації, вміння працювати в команді, конкурувати.

Основні чинники, які характеризують середню освіту в сільській місцевості: технічне зношення шкільної інфраструктури, соціальне напруження серед вчителів, проблеми з підвезенням учнів, низька заробітна плата, високий відсоток вчителів пенсійного віку. Це, в свою чергу, знижує якість викладання, обмежує впровадження нових форм та методик навчання, розвиток педагогічних інновацій в школі.